

KØNSFORDELINGEN PÅ ARBEJDSMARKEDET

8. marts 2023

Flere arbejder i fag med lige kønsfordeling – men faglærte og MVU'ere halter efter

ANALYSE

Udarbejdet af

Emilie Damm Klarskov
Analysechef

Marie Lund Andersen
Stud.polit.

Gennem de senere år har vi ofte i den offentlige debat hørt begreber som mande- og kvindevalg. I denne analyse kortlægger vi, hvilke fag der er domineret af hhv. kvinder og mænd. Vi ser også nærmere på, hvilke fagområder der har en blandet kønsfordeling. Kortlægningen viser, at mens ca. 10 pct. af de beskæftigede i 2010 havde en arbejdsfunktion med ligelig kønsfordeling, var det i 2021 steget til over 20 pct.

Kontakt

Analysechef

Emilie Damm Klarskov

📞 27 35 85 95

✉️ ead@ae.dk

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

Hovedkonklusioner

- Andelen af beskæftigede, som arbejder i et fag med ligelig kønsfordeling, er fordoblet siden 2010.
- Især faglærte og personer med mellemlange videregående uddannelser (MVU) arbejder i fag, der er domineret af enten mænd eller kvinder.
- Jordemoderarbejde er med 99,9 pct. kvinder det fag med den højeste kvindeandel. Derudover findes de højeste kvindeandele inden for sygeplejerskefaget og blandt personer med læge- og advokatsekretærarbejde.
- Den højeste koncentration af mænd findes inden for byggefag som f.eks. tagdækning, VVS-arbejde og maskinarbejde. Også inden for murerarbejde, elektrikerarbejde, stål- og betonkonstruktionsarbejde og tømrerarbejde er der under to procent kvinder.
- Det mest blandede fag er journalistisk arbejde. Her er kønsfordelingen 50/50. Derudover er der en ligelig kønsfordeling, når vi ser på arbejde inden for samfundsøkonomi, teknisk tegnearbejde og køkkenchefarbejde.

Dobbelt så mange beskæftigede i kønsblandede fag

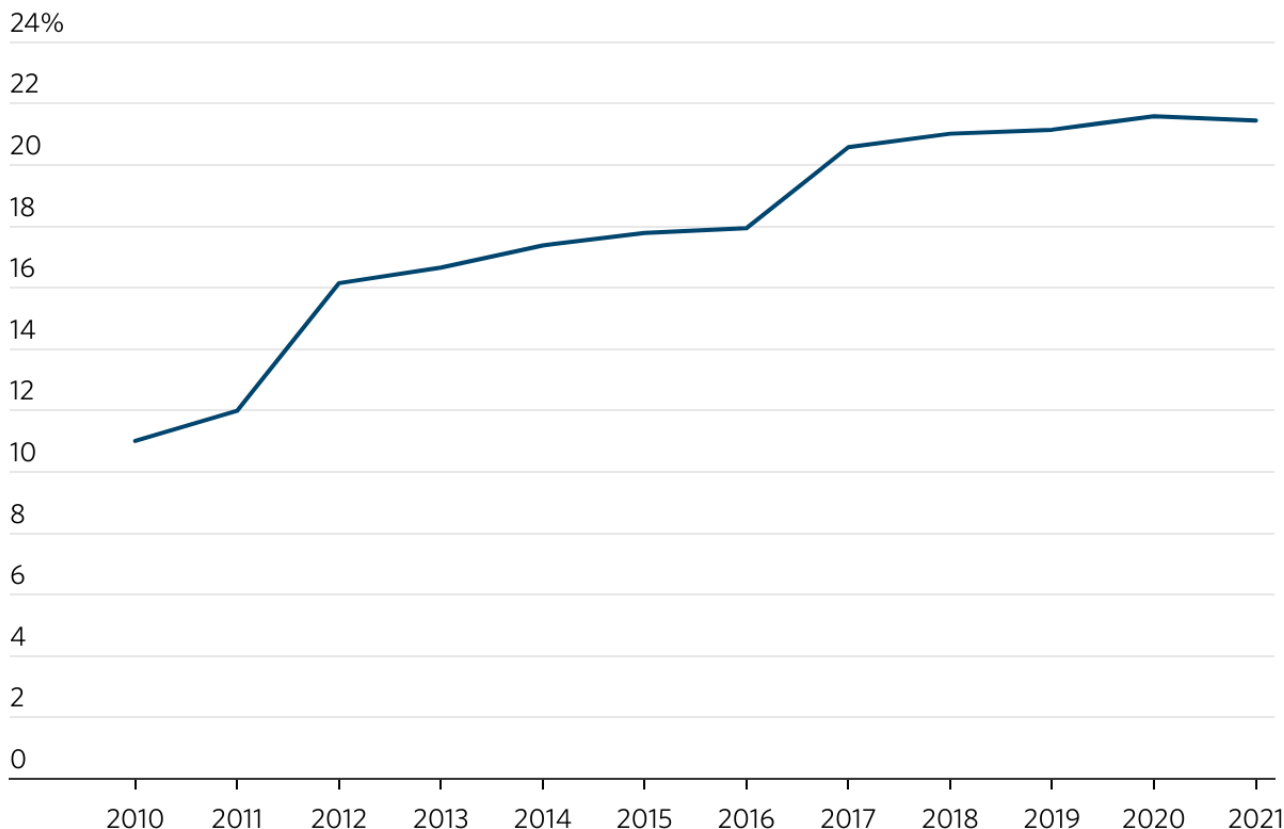
Et blandet fag defineres i denne analyse som fag, hvor der er nogenlunde lige mange mænd og kvinder beskæftiget. Nærmere præcist definerer vi fag, hvor mellem 40 og 60 pct. af de beskæftigede er kvinder, som blandede fag.

Figur 1 viser, at andelen af beskæftigede, som arbejder i et blandet fag, er fordoblet siden 2010. Dengang var det omkring hver tiende beskæftigede, som arbejdede i et fag med nogenlunde lige mange mænd og kvinder. I dag er det hver femte.

FIGUR 1

Dobbelt så mange arbejder i fag med lige kønsfordeling

Figuren viser, hvor stor en andel af alle beskæftigede, som arbejder i et fag, hvor mellem 40 og 60 pct. er mænd.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

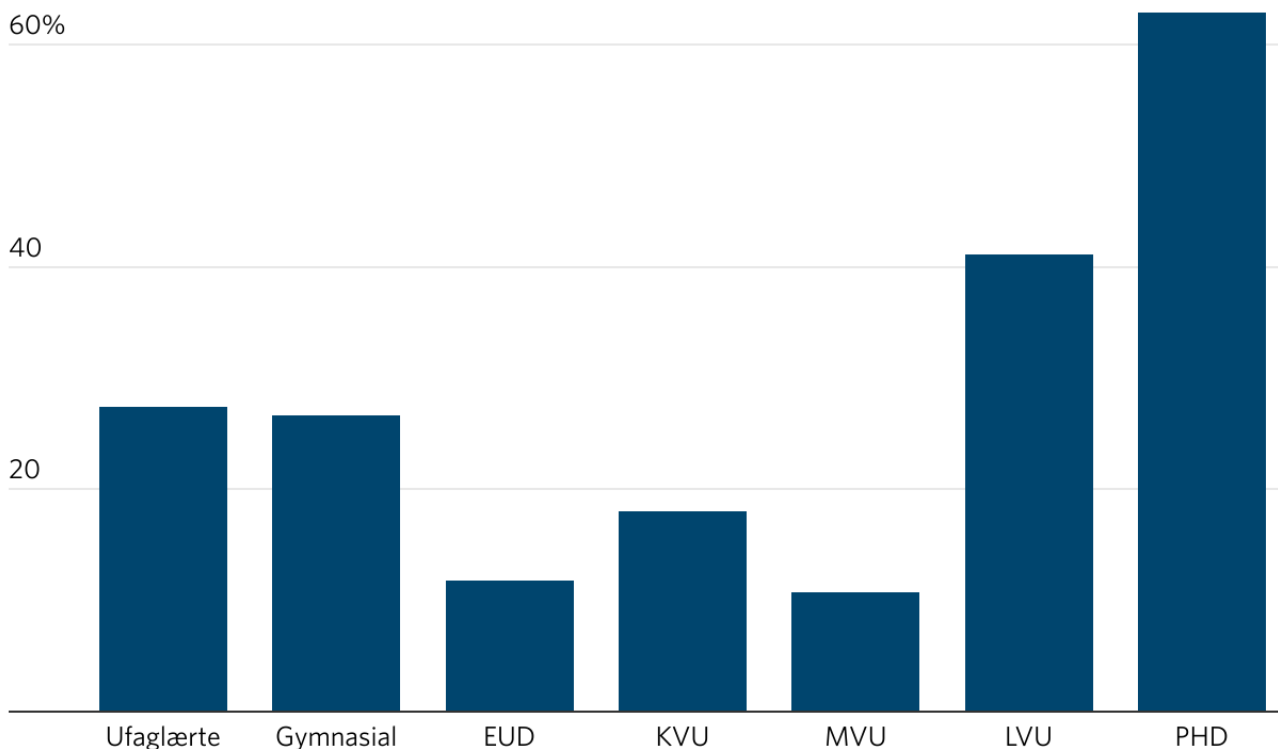
Færrest faglærte og MVU'ere arbejder i blandede fag

At hver femte af de beskæftigede arbejder i et fag med lige kønsfordeling, dækker over store forskelle. Figur 2 viser f.eks., at kønsblandede fag er dobbelt så udbredt på det akademiske arbejdsmarked som generelt. Omvendt arbejder langt størstedelen af faglærte og MVU'ere i fag domineret af det ene køn. Faktisk er det kun ca. hver tiende beskæftigede med en erhvervsuddannelse eller en mellemlang videregående uddannelse, der arbejder i fag med lige repræsentation fra begge køn.

FIGUR 2

Kønsblandede fag er dobbelt så udbredt på det akademiske arbejdsmarked

Figuren viser, hvor stor en andel af alle beskæftigede, som arbejder i et fag, hvor mellem 40 og 60 pct. er mænd i 2021, fordelt efter uddannelsesniveau.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

De ti fag med højest forekomst af kvindelige beskæftigede ses i Tabel 1. Den viser, at 99,9 pct. af de beskæftigede inden for jordemoderarbejde er kvinder. Blandt de øvrige højdespringere er lægesekretærarbejde, tandplejearbejde, advokatsekretærarbejde og sygeplejerskearbejde. Det er således især inden for sundhedsfag og sekretærarbejde, at der er en meget høj andel kvinder.

TABEL 1

Højest andel af kvinder inden for sundhedsfag og sekretærarbejde

Tabellen viser de ti fag med den højeste andel af kvindelige beskæftigede i 2021.

	Andel kvinder
Jordemoderarbejde	99,9%
Lægesekretærarbejde	98,8%
Arbejde med tandpleje	98,5%
Advokatsekretærarbejde	97,2%
Sygeplejerskearbejde	95,8%
Assisterende veterinærarbejde og veterinærteknisk arbejde	95,4%
Frisørarbejde	93,3%
Arbejde inden for farmaci	93,0%
Kost- og ernæringsarbejde	92,2%
Almindeligt sekretærarbejde	89,6%

Anm.: Tabellen indeholder kun fag, hvor mindst 1.000 personer er beskæftiget.

Tabel: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

En meget høj andel mænd findes derimod inden for byggefagene. Mere end 99 pct. af de beskæftigede med VVS-arbejde eller tagdækningsarbejde er mænd. Næsten lige så stor en andel mænd findes inden for murer- og brolægningsarbejde, metal- og maskinarbejde samt beskæftigede med tømrer- eller elektrikerarbejde.

TABEL 2

Højest andel af mænd i byggefagene

Tabellen viser de ti fag med den højeste andel af mandlige beskæftigede i 2021.

	Andel mænd
Arbejde med tagdækning	99,3%
VVS-arbejde	99,2%
Entreprenørmaskinførerarbejde	99,0%
Murer- og brolægningssarbejde	98,9%
Metal- og maskinarbejde	98,8%
Mekanikerarbejde inden for motorkøretøjer	98,5%
Stålkonstruktionsarbejde	98,5%
Tømrer- og bygningssnedkerarbejde	98,4%
Arbejde med opførelse af betonkonstruktioner	98,3%
Elektrikerarbejde	98,2%

Anm.: Tabellen indeholder kun fag, hvor mindst 1.000 personer er beskæftiget.

Tabel: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Der er altså en meget høj andel kvinder inden for enkelte sundhedsfag og med sekretærarbejde, mens der er en meget høj andel mænd i byggefagene. Der findes dog også arbejdsfunktioner med en meget lige kønsfordeling. Inden for journalistisk arbejde er kønsfordelingen fuldstændig lige. Det samme gælder inden for arbejde med samfundsøkonomi og teknisk tegnearbejde.

Også køkkenchefarbejde, indkøbsarbejde (agenter) og arbejde med instruktion og produktion af film samt arbejde med grafisk og multimediedesign er fag med ligelig repræsentation af kvinder og mænd.

TABEL 3

Inden for journalistisk arbejde er kønsfordelingen fuldstændig lige

Tabellen viser de ti fag med den lige kønsfordeling blandt beskæftigede i 2021.

	Andel mænd
Journalistisk arbejde	50,0%
Arbejde inden for samfundsøkonomi	50,1%
Teknisk tegnearbejde	50,3%
Arbejde med instruktion og produktion af film, teater og beslægtede funktioner	49,3%
Køkkenchefarbejde	49,2%
Arbejde med grafisk og multimediedesign	49,1%
Indkøbsarbejde (agenter)	49,1%
Arbejde inden for kemi	49,0%
Arbejde, der forudsætter viden på højeste niveau inden for pågældende område	51,1%
Salgsarbejde på servicestationer	48,8%

Anm.: Tabellen indeholder kun fag, hvor mindst 1.000 personer er beskæftiget.

Tabel: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Andelen af mænd er steget inden for pengeinstitutter

Siden 2010 er andelen af mænd steget mest inden for kundebetjening og kassererarbejde i pengeinstitutter, køkkenchefarbejde og informationsarbejde på kundekontaktcentre. Alle tre steder er andelen af mænd steget med 15-16 procentpoint og er gået fra at være kvindedominerede fag til at være mere blandede fag. Det fremgår af Tabel 4. Det er også bemærkelsesværdigt, at andelen af mænd er steget meget inden for fag, der i forvejen var domineret af mænd. Det gælder bl.a. arbejde med omsætning af værdipapirer og valuta, hvor andelen af mænd er steget fra 60 pct. til 74 pct., og inden for monteringsarbejde af mekaniske maskiner, hvor andelen af mænd er steget fra 69 pct. til 79 pct.

TABEL 4

Andelen af mænd er steget inden for pengeinstitutter

Tabellen viser de ti fag, hvor andelen af mænd er steget mest i procentpoint fra 2010-2021.

	Andel mænd i 2021	Udvikling i andel mænd 2010-2021 (procentpoint)
Kundebetjening og kassererarbejde i pengeinstitutter	33%	16
Køkkenchefarbejde	49%	16
Informationsarbejde på kundekontaktcentre	51%	15
Monteringsarbejde af elektrisk og elektronisk udstyr	51%	14
Arbejde med omsætning af værdipapirer og valuta	74%	14
Arbejde med kredit- og långivning	47%	11
Omsorgsarbejde på institutioner og hospitaler (ekskl. plejehjem)	22%	11
Andet omsorgsarbejde inden for sundhedsområdet	24%	11
Monteringsarbejde af mekaniske maskiner	79%	10
Almindeligt kontorarbejde	28%	9

Anm.: Tabellen indeholder kun fag, hvor mindst 1.000 personer er beskæftiget.

Tabel: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Omvendt er andelen af mænd faldet blandt personer med ejendomsmægler- og ejendomsadministratorarbejde og arbejde inden for forretningsservice. Her er andelen af mænd faldet med 19-23 pct., og fagene er gået fra at være domineret af mænd i 2010 til i 2021 at have en ligelig

kønsfordeling. Der er også fag, som tidligere har været domineret af kvinder, men nu er det i endnu højere grad. Det gælder f.eks. dyrlægearbejde, hvor kun hver fjerde beskæftigede var mand i 2021.

TABEL 5

Andelen af mænd er faldet blandt ejendomsmæglere og dyrlæger

Tabellen viser de ti fag, hvor andelen af mænd er steget mindst i procentpoint fra 2010-2021

	Andel mænd i 2021	Udvikling i andel mænd 2010-2021 (procentpoint)
Ejendomsmægler- og ejendomsadministratorarbejde	48%	-23
Arbejde inden for forretningsservice, økonomi, administration og salg	46%	-20
Andet arbejde inden for forretningsservice	47%	-19
Arbejde med opdræt af husdyr, ekskl. fjerkræ	74%	-17
Arbejde inden for biokemi, biologi, botanik, zoologi og beslægtede områder	42%	-15
Arbejde inden for filosofi, historie og statskundskab	38%	-15
Arbejde med analyse og rådgivning inden for HR	34%	-14
Dyrlægearbejde	28%	-14
Andet rednings- og overvågningsarbejde (ekskl. ambulancebehandlere)	75%	-13
Ledelse af hovedaktiviteten inden for undervisningsområdet	53%	-12

Anm.: Tabellen indeholder kun fag, hvor mindst 1.000 personer er beskæftiget.

Tabel: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

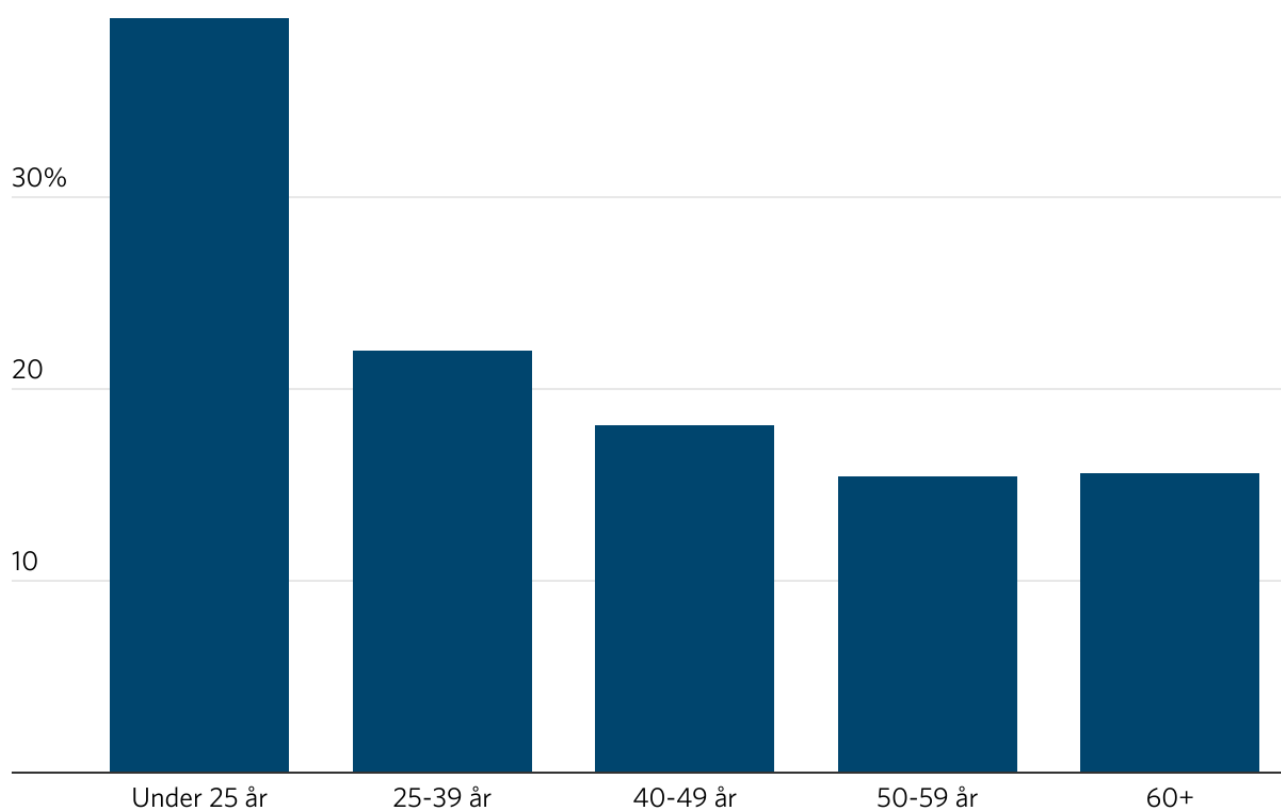
Unge arbejder oftere i blandede fag

Se vi på alder, er der også store forskelle på, hvor mange, der arbejder i et kønsblandet fag. Blandt de unge under 25 arbejder ca. fire ud af ti i et fag med nogenlunde lige kønsfordeling. Omvendt arbejder blot 15 pct. af de +50-årige i et blandet fag.

FIGUR 3

Unge arbejder oftere i blandede fag

Figuren viser, hvor stor en andel af alle beskæftigede, som arbejder i et fag, hvor mellem 40 og 60 pct. er mænd i 2021, fordelt efter alder.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Et kønsopdelt arbejdsmarked begrænser mulighederne for kvalificeret arbejdskraft

Selvom vi ser et dansk arbejdsmarked, der bliver mindre kønsopdelt, er det fortsat næsten otte ud af ti beskæftigede, som arbejder i et fag med en skæv kønsfordeling. Ligestilling handler om, at man uanset køn skal have de samme muligheder, hvad angår valg af uddannelse og fag. Dermed skal det være lige så naturligt for en mand at blive sygeplejerske, som det er for en kvinde. Og at det ikke er usædvanligt at se en kvinde på en byggeplads. Når det ikke er tilfældet, spilder vi talent og potentialet for kompetent arbejdskraft.

Vi har – og vil fremover have – rekrutteringsudfordringer på især nogle af de områder, som i dag er domineret af det ene køn. Det gælder f.eks. sygeplejersker og teknisk faglærte. Hvis en ulige kønsbalance holder dygtige kvinder fra at blive elektrikere og mænd med interesse for sundhed fra at blive sygeplejersker, reduceres rekrutteringsgrundlaget. Vi har brug for det modsatte. Desværre er der ikke en let løsning. Mange af de kønsdominerede fag er omgærdet med kultur og fordomme, som kan holde personer af det "sjældne" køn fra at søge den vej. Alligevel må vi prøve at gøre op med indædte normer, der afholder piger fra byggefagene og drenge fra omsorgsfag.

En del af løsningen kan blandt andet være mere praksisnær undervisning i folkeskolen. Det kan være med til at udbrede kendskabet til de mange forskelligartede muligheder, der ligger i en mere praksisfaglig vej efter grundskolen, både for drenge og piger. Samtidig kan det give eleverne mulighed for at udforske en interesse eller opdage et talent, som de ellers ikke var blevet opmærksomme på, fordi de ikke ville kigge den vej, grundet kultur og fordomme.

Metode: Sådan har vi gjort

Analysen dækker over alle beskæftigede opgjort gennem RAS den sidste uge af november i årene fra 2010 til 2021.

Et fag er opgjort som ens arbejdsfunktion ifølge den 4-cifrede DISCO-kode. Et blandet fag er defineret som fag hvor kønsfordelingen blandt de beskæftigede er mellem 40 og 60 pct.

I tabellerne indgår kun fag med mindst 1.000 personer. I figurerne indgår alle fag.

Alder er opgjort d. 1. januar 2022 og personens uddannelse er opgjort som den højest fuldførte uddannelse i oktober 2021.

Personer med uoplyst DISCO-kode indgår ikke i analysen. Dette gælder for omkring 15 pct. af alle beskæftigede og primært personer der er ansat i mindre, private virksomheder.